

Medicin mod diabetes

Risikosituationslægemidler

Medicinhåndteringⁱ

Instruksen beskriver sikker håndtering af medicin mod diabetes, herunder

- hvilke medarbejdergrupper, der har kompetence til at håndtere lægemidlerne.
- sikker håndtering af lægemidlerne.
- vigtige OBS-punkter, og hvornår lægen skal kontaktes.

Målgruppe

Sygeplejersker, farmakonomer, social- og sundhedsassistenter, social- og sundhedshjælpere og medarbejdere uden sundhedsfaglig baggrund.

Formål

- At forebygge forudsigelige fejl.
- At sikre enkle, forståelige og sikre arbejdsgange.
- At sikre god viden om behandling med risikosituationslægemidler og risikosituationer.

Til injektion

- Kompetence
 - Sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter.
- Sikker håndtering
 - Se også instruksen: Håndtering af antidiabetika til injektion.
 - Tjek handlingsanvisningen vedrørende blodsukkermåling og justering af dosis i forhold til resultatet.
 - Hvis du har mistanke om, at borgeren har for højt eller for lavt blodsukker, skal du måle blodsukkeret.
 - Tjek, at der er reageret på blodsukkerværdier, der kræver justering af dosis.
 - Tjek, at det er den rigtige pen (præparatnavn og styrke).
 - Tag kun én pen frem ad gangen.
 - Brug skema "Insulingivning" under observationsnotater i Nexus og "Stikkeskema" (ligger hos borgeren).
- OBS
 - For højt blodsukker: træt, sløv, tørstig, hyppige vandladninger.
 - For lavt blodsukker: utilpas, bleg, svedende, hjertebanken.
 - Forveksling af styrke (fx 100 E/ml) og dosis (fx 20 E).
 - Forveksling af hurtigt- og langsomtvirkende insulin
 - Ugentlig administration (bliver glemt eller gives med forkert interval).
 - Infektioner, ændret indtag af mad og væske og ændret fysisk aktivitet kan ændre kroppens behov for insulin.
- Kontakt læge
 - Hvis blodsukkeret afviger fra accepterede normalværdier beskrevet i handlingsanvisningen.
 - Ved blodsukker under 4 eller over 15 mmol/l medmindre der står andet i handlingsanvisningen.
- Ring 112
 - Hvis borgeren er akut dårlig af for lavt blodsukker og ikke responderer på at få "hurtige" og senere "langsomme" kulhydrater eller på anvendelse af glucagonpen.

Nye borgere

- Tjek, at indsatsen er "injektion".

- Skriv i handlingsanvisningen, ved hvilke værdier og hvordan der skal reageres på for høje og for lave blodsukre. Kontakt lægen, hvis oplysningerne mangler.
- Skriv i handlingsanvisningen (hvis muligt), hvilke specifikke symptomer borgeren oplever ved for højt og for lavt blodsukker
- Udfyld i øvrigt handlingsanvisningen ud fra den foreslåede standard for handlingsanvisning til insulinbehandling.

Peroral behandling

- **Kompetence**
 - Dispensering: Sygeplejersker, farmakonomer og social- og sundhedsassistenter.
 - Administration: Sygeplejersker, farmakonomer, social- og sundhedsassistenter, social- og sundhedshjælpere og medarbejdere uden sundhedsfaglig baggrund.
- **Sikker håndtering**
 - Tjek, at borgeren ikke ved en fejltagelse får to forskellige antidiabetika.
- **OBS**
 - For højt blodsukker: træt, sløv, tørst, hyppige vandladninger.
 - For lavt blodsukker: utilpas bleg, svedende, hjertebanken.
 - Infektioner, ændret fysisk aktivitet og ændret indtag af mad og væske kan ændre kroppens behov for insulin.
- **Kontakt lægen**
 - Ved mistanke om dårligt reguleret diabetes.
- **Ring 112**
 - Hvis borgeren er akut dårlig af for lavt blodsukker og ikke responderer på at få "hurtige" og senere "langsomme" kulhydrater eller på anvendelse af glucagonpen.

Dokumentation

- Se instruksen Administration af medicin. Ved injektion af insulin udfyldes skemaet insulin givning under observationsnotater i Nexus, hvor insulinen er givet. Bug også stikkeskemaet.

Kvalitetsopfølgning

Systematisk opfølgning

2 gange om året gennemgår distriktsleder og patientsikkerhedskoordinator sammen med farmaceut/farmakonom rapporter af utilsigtede hændelser, som omfatter risikosituationslægemidler.

Opfølgning "ad hoc"

Hvornår: Ved klager og utilsigtede hændelser

Hvem: Vil variere fra gang til gang.

Referencer og nyttige links

- Risikosituationslægemidler. En guide til sikker medicin håndtering. 1. udgave, november 2021. Styrelsen for Patientsikkerhed
https://stps.dk/Media/638272658678521125/Risikosituationsl%C3%A6gemidler%20En%20guide%20til%20sikker%20medicinha%c2%b0ndtering_Nov_2021.pdf
- Styrelsen for Patientsikkerheds hjemmeside <https://stps.dk/sundhedsfaglig/viola-viden-og-laering/risikoomraader/risikosituationslaegemidler>
- Pro.medicin.dk
- Vejledning om udfærdigelse af instrukser. VEJ nr 9001 af 20/11/2000.

i

Instruksen er udarbejdet af:

Ansvarlig for instruksen:

Godkendt af:

Kirsten Pultz Farmaceut	Gitte Widmer Sygeplejefaglig leder	Faglige koordinators i HHP
Revisionsdato: 31. oktober 2024	Næste revision: August 2026	

Må ikke printes eller kopieres